

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансовий ринок»

Рівень вищої освіти:	<u>Перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітня програма:	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2022-2023 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>4</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>6</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Сергій Колотуха
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/kolotuha-sergij-mikolajovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	sergejkolotuha@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=471
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування» https://finance.udau.edu.ua/assets/files/opponp/2022-072-bakalavr.v.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій, груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
--	---

<i>Опис дисципліни</i>	
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 180 Кількість лекційних годин – 24 Кількість практичних занять – 22 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 134 Форма підсумкового контролю – іспит
Методи навчання	– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв'язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального; – дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного; – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань; – інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Матеріали дисципліни «Фінансовий ринок» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=471
Мета курсу	полягає в розширенні знань та поглибленні навичок студентів щодо

	організації операцій на фінансовому ринку, механізму проведення їх та особливостей розвитку світових фондових систем, політики формування портфельних інвестицій.
Завдання курсу	В результаті вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» студент повинен: знати: - основні механізми взаємодії держави, фінансових інститутів, підприємств і організацій на фінансових ринках; - основні поняття, показники та аналіз фондового ринку; - основні поняття, показники та методи оцінки ринкової вартості цінних паперів; - основні поняття, показники та методи аналізу інвестиційної привабливості фінансових інструментів; - основні поняття, показники та аналіз валютного ринку; - основні поняття, показники та аналіз грошового ринку; - основні поняття, показники та оцінка ринку банківських позик; - основні поняття фундаментального та технічного аналізу фінансових ринків.
Зміст дисципліни	
Змістовий модуль 1. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансовий ринок країни і його основні складові елементи	
Тема 1	Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.
Тема 2	Законодавче регулювання фінансового ринку.
Тема 3	Поняття та класифікація фінансового посередництва.
Тема 4	Процентні ставки та їх структура.
Тема 5	Ризик та ціна капіталу.
Тема 6	Фондовий ринок.
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування фінансових ринків.	
Тема 7	Ринок похідних цінних паперів.
Тема 8	Грошовий ринок і ринок банківських позичок.
Тема 9	Foreign exchange market.
Тема 10	Фондова біржа та біржові операції.
Тема 11	Фундаментальний і технічний аналіз.
Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту

**Критерії оцінювання знань студентів при виконанні
та захисті контрольної роботи**

	1. Текст контрольної роботи	10 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	2
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	3
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	5
	2. Захист контрольної роботи	6 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	2
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1.Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни **«Фінансовий ринок»** для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Колотуха С.М.,Мельник К. М., Пташник С.А. Умань . ФОП Юрченко А.В.,: 2021. 64 с.(2,9 у. д.а.)

2.Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни **«Фінансовий ринок»** для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Колотуха С.М., Мельник К. М., Пташник С.А. Умань . ФОП Юрченко А.В., 2021. 48 с.(2.1 у.д. а.)

3.Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи з вивчення дисципліни **«Фінансовий ринок»** для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності:072«Фінанси, банківська справа та страхування». Колотуха С.М., Мельник К. М., Пташник С.А. Умань . ФОП Юрченко А.В.,: 2021. 2 с.(1.4 у.д.а.)

4. **Опорний конспект лекцій** з вивчення дисципліни **«Фінансовий ринок»** для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності:072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Колотуха С.М., Мельник К. М., Власюк С.А., Пташник С.А. Умань Умань : УНУС 2022. 278 с.(12.6 у.д.а.)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Близнюк О.П., Іванюта І.М. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Х.: ХДУХТ, 2017. 255с. URL : http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/17111/1/Навч_посіб_РФП_2017.pdf

2. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 176 с.

3. Еш С. М. Ринок фінансових послуг : підручн. К. : ЦУЛ, 2019. 400 с.

4. Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 528с.

5. Лук'янов В. С. Сучасні фінансові ринки К. : Знання, 2013. 479 с.

6. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. К.: 2018. 484с.

7. Фінансовий ринок: Навчальний посібник / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

8. Фінансовий ринок: Навчальний посібник / Акімова Л.,Клименко В.,Доеїєнко Л.,К.: Центр навчальної літератури.2019.358с.

9. Цінні папери : практикум : навч. посіб. за ред. В.Д. Базилевича. К. : Знання, 2013. 791 с.

10. Черкасова С. Г. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : Ліра- К, 2015. 450 с.

11. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник 3-те вид., стер. К. : Знання, 2015. 535 с.

Нормативно-правова база

12. Господарський кодекс України № 436–IV від 16.01.2003 р. Дата оновлення: 16.10. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
13. Конституція України: Закон України №254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Дата оновлення: 01.01. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
14. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000. № 2121–III. Дата оновлення: 03.07. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
15. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679–XIV. Дата оновлення: 01.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
16. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374–III. Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.
17. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Дата оновлення: 24.09. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
18. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996р. №448/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>.
19. Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів: Закон України від 10.12.1997р. №710/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710/97-вр>
20. Положення про функціонування фондових бірж. Затв. рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>
21. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року URL : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf

Додаткова

22. Базилевич В. Д. Цінні папери : навч. посіб. К. : Ліра , 2013. 791 с.
23. Безугла О. В. Соціальне страхування : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2011. 368с.
24. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. К. : Ліра, 2014. 208 с.
25. Вірван Л. А. Міжнародний банківський бізнес. Базові категорії, поняття, терміни : підручник К. : Ліра-К, 2014. 312 с.
26. Вірван Л. А. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 216 с.
27. Говорушко Т. А. Страхування : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 328 с.
28. Гудзь Т. П. Банківський нагляд : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 380 с.
29. Дема Д. І. Ринок фінансових послуг : ф посіб. К. : Ліра-К, 2013. 376с.
30. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 292 с.

31. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 523 с.
32. Колотуха С., Мельник К. Розвиток інтернет-банкінгу в Україні: проблеми, переваги та перспективи розвитку. *Банківська справа*. №2. 2019. С. 77-86.
33. Колотуха С., Смолій Л. Ідентифікація факторів впливу на стан банківського кредитування сільськогосподарських підприємств. *Банківська справа*. №2(152). 2020. С.103-114.
34. Колотуха С.М., Мельник К.М., Бондаренко Н.В., Переполка В.Ю. Фінансово-кредитне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора України. *Polish journal of science*. №36 (2021) VOL. 2. С. 11-15.
35. Колотуха С.М., Мельник К.М., Пономаренко О.В. Проблеми фінансово-кредитного забезпечення аграрного сектору економіки. *Збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Ред.-вид. відділ Уманського НУС 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 123-134.
36. Kolotukha S., Gvozdej N., Chvertko L., Korniienko T. Aspects of Increasing the Level of Financial Support of Agricultural Enterprises. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA) 1-2 April 2020. Seville, Spain. P. 18217-18228
37. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: навч.посіб.: 2 вид., стереотипне. Харків: Консул, 2014. 216 с.
38. Луцянов В. С. Сучасні фінансові ринки : монографія К. : Ліра-К. 2013. 479 с.
39. Михайловська А. М. Банківські операції: навч. посіб. К. : Ліра-К. 2014. 648 с.
40. Михайловська С. М. Фінанси в схемах і таблицях : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 386 с.
41. Науменкова С.В., Андрєєв А.В., Журавка Ф.О. Фінансовий ринок та інвестиції: Збірник тестових завдань і вправ. К.: Т-во „Знання”, КОО, 2012. 214 с.
42. Непочатенко О., Колотуха С., Мельник К. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. *Банківська справа*. 2021. №1(153). С.37-49.
43. Онисько С. М. Страхування: практикум для студентів вищих навчальних закладів освіти : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015.
44. Онищенко О. Л. Банківські гарантії : монографія. К.: Ліра-К, 2014. 288 с.
45. Патица Н. І. Міжнародні валютно-кредитні відносини : навч. посіб. К. : Ліра-К. 2012. 566 с.
46. Поважний О. С. Цінні папери і фондовий ринок : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 364 с.
47. Прокопчук О., Колотуха С. Видова сукупність страхових продуктів на агростраховому ринку України. *Банківська справа* 2021. №1(153). С.85-102.
48. Прямухіна Н. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : Ліра-К. 2014. 304 с.

49. Реверчук С. К. Банківська система : підручник К. : Ліра-К, 2014. 400 с.
50. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. Харків.: «Діса плюс», 2020. 312с.
51. Сало І. В. Формування та реалізація кредитної політики банку : монографія К. : Ліра-К, 2015. 176 с.
52. Сич Є М. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 428 с.
53. Скоморович І. Г. Банківські операції : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 484 с.
54. Страхові послуги: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. Т.М. Артюх. К.: КНЕУ, 2015. 124 с.
55. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А.М.Поддєрьогін, Л.Д.Буряк, Н.Ю.Калач та ін. К.: КНЕУ, 2014. 294 с.
56. Черкасова С. В. Фінансовий ринок : навч. посіб. К. : Ліра-К. 2014. 336с.
57. Черкасова С. Г. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : Ліра- К. 2015. 450 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <https://www.ibser.org.ua>.
2. Інституційний репозитарій Уманського НУС. URL: <http://lib.udau.edu.ua/community-list>.
3. Інтернет-ресурс Асоціації українських банків. URL: www.aub.com.ua
4. Інтернет-ресурс позабіржової фондової торгової системи. URL: www.pfts.kiev.ua.
5. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/en/Home>
6. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL : www.aub.com.ua.
9. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <http://nbu.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Української національної іпотечної асоціації. URL: <http://www.unia.com.ua>.
14. Статистика. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162
15. Форум банківських аналітиків. URL : www.bankir.ru.